



# Almindelig hvidtjørn

## Plant for vildtet

Almindelig hvidtjørn ( <i>Crataegus laevigata</i> )	
Højde	Op til 15 meter
Form	Busk eller lille træ
Blomstringstid	April
Frugttype	Kærnestenfrugt
Modningstid	September
Lys	Skyggetålende
Jord	Middelgod
Fugt	Krævende
Vind	Moderat
Vårfrost	Tålsom
Saltsprøjt	Tåler nogen

### Udbredelse

Den almindelige hvidtjørn findes i Mellem- og Sydeuropa og har sin nordgrænse i Sydøstengland, over Danmark og Sydsverige til Balticum. I Danmark er hvidtjørnen udbredt over det meste af landet med undtagelse af Vestjylland.

### Beskrivelse

Almindelig hvidtjørn kan vokse til et træ og blive op til 15 meter (undtagelsesvis 20 meter), men ses ofte som mindre træer eller med buskagtig vækst med flere fra roden udgående stammer. Fritstående gamle træer kan få en bred næsten kugleformet krone fra grunden. Kronen er i reglen tæt. Ung bark er rødbrun og glat, ældre bark grålig og opsprækkende. Kortskud er omdannet til 2-3 cm lange skarpe torne.

Bladknopperne er spredte og runde. Bladene er spredte, ægformede med 3 lapper; de er stilkede og har store akselblade. Blomsterne er små og hvide og sidder samlet i halvsværme. Navnet hvidtjørn henviser til de hvide blomster. Hvidtjørnens blomster har oftest 2-3 grifler, hvilket adskiller den fra engriflet hvidtjørn. Frugterne sidder i kortstilkede klaser. De er røde, glatte stenfrugter med 2-3 sten i hver frugt. Blomsterne er oversædige og resterne af blomsteret med de to til tre grifler er blivende på frugten. Rødtjørn er en forædlet form af almindelig hvidtjørn.



## Voksested

Almindelig hvidtjørn vokser på middelgod jordbund som underskov i lyse skove, langs skovbryn, i krat og på overdrev. Tornene giver den god beskyttelse mod bid. Almindelig hvidtjørn er mere skyggetålende end engriflet hvidtjørn og koral hvidtjørn, som ikke findes i skove.

## Anvendelse i landskabsplantninger

Hvidtjørn egner sig som hegns- og skovbrynsplante, hvor den kan yde beskyttelse for opvækst af mere sårbare planter. Hjortevildt og harer æder kviste og skud uden at skade planten nævneværdigt. Blomsterne tiltrækker insekter og bærædende fugle æder frugterne. Almindelig hvidtjørn anvendes dog i væsentlig mindre grad til landskabsplantninger end engriflet hvidtjørn.



## Anden anvendelse

Hvidtjørn har et meget hårdt ved, som har været meget anvendt til redskaber og drejearbejder. Den havde tidligere haft stor anvendelse i naturmedicin, og det er dokumenteret at ekstrakter bl.a. kan stimulere hjertemuskulaturen. Hvidtjørn har desuden været brugt som podestamme for pære, æble og kvæde.

## Valg af plantemateriale

Skov- og Naturstyrelsen anbefaler, at der til landskabsplantninger bruges planter af en afstamning, der sikrer, at de er robuste og på lang sigt kan tilpasse sig eventuelle klimaændringer. Derfor foretrækkes genetisk brede danske frøkilder.

På hjemmesiden [www.plantevalg.dk](http://www.plantevalg.dk) kan der hentes oplysninger om valg af frøkilde.

## Kilder

Anonym (1994). Træer og buske til skovbryn, læhegn og vildtplantninger. Skov-info nr. 13. Tekst og redaktion: Skov- og Naturstyrelsen, Fællesudvalget for læplantning og Frøkildeudvalget.

Havens planteleksikon. De Samvirkende Danske Haveselskaber 1978.

Møller, P. F. og H. Staun (2001). Danmarks træer og buske. Politikens forlag.

Ødum, S. (1969). De vildtvoksende træer og buske. Danmarks Natur bind 6: Skoven, side 143-199.

Fortegnelse over frøkilder, se [www.frøkilder.dk](http://www.frøkilder.dk)